

Nuorten edustaja Lauri Ailan matkaraportti Kirkon Ulkomaanavun ja Helsingin seurakuntayhtymän koordinaatiomatkasta Keniaan syyskuussa 2025

Aika: 13.9.-22.9.2025

Matkakohde: Kenia – Nairobi ja Kakuma

Nuoren näkökulma Kenian koordinaatiomatkkaan

Käyn tässä raportissa lyhyesti läpi omia havaintojani ja kokemuksiani matkasta. Kirjoitus on tarkoitettu täydentämään koordinaatiomatkan varsinaista raporttia nuorten edustajan äänellä. Matkaohjelma, tilastot ja tarkat luvut ovat muissa liitteissä, joten en referoi niitä tässä.

Matkan pääpaino oli Kakuman–Kalobeyein pakolaisasutusalueella lähellä Etelä-Sudanin rajaa. Siellä paikallisen KUA:n toimiston työ painottuu koulutukseen. Ilman KUA:n rakennuttamia kouluja ja palkkaamia opettajia kymmenet tuhannet lapset pakolaisleirillä eivät pääsisi ollenkaan kouluun. Tällä hetkellä KUA:n kymmenessä koulussa on 35 000 oppilasta.

Koulujen olemassaolo on täysin ratkaisevaa pakolaislasten tulevaisuuden kannalta. He joutuvat viettämään vuosikausia (jotkut vuosikymmeniä) pakolaisleirillä tai jopa vastaanottokeskuksessa, joten koulunkäynti pystyy tuomaan valtavasti toivoa ja paremmat tulevaisuudennäkymät. Vieraillemissamme kouluissa lapset kertoivat meille tulevaisuuden haaveistaan koskettavasti – joku haluaa opettajaksi, joku lääkäriksi, joku lakimieheksi. Kouluja rahoittamalla ollaan aivan konkreettisesti toivon asialla.

Koulu on lapsille fyysisesti ja henkisesti turvallinen paikka. Lisäksi siellä jaetaan ruokaa, ja tämä on useimmille lapsille päivän ainoa ateria. Kun ruoanjakelu kouluihin on nyt uhattuna, on vaakalaudalla myös monen koulunkäynti. Koulusta jäädään matalalla kynnyksellä pois, jos siellä ei ole ruokaa, koska silloin ruokaa täytyy yrittää saada muilla keinoilla. Myös tyttöjen hygieniapakkausten jakelu kouluihin on jouduttu lopettamaan, ja tämä asettaa tytöt eriarvoiseen asemaan

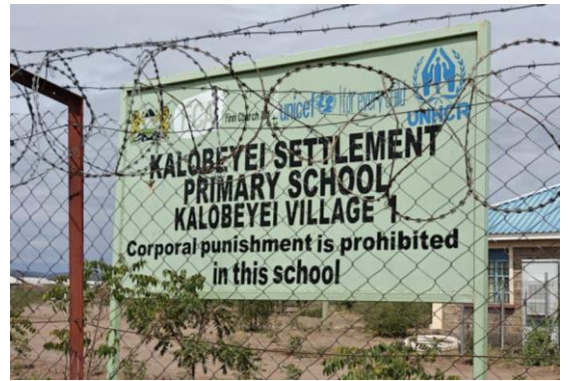

poikien kanssa, koska käytännössä ilman tätä avustusta he joutuvat jäämään pois koulusta kuukautisten ajaksi.

Kertaakaan aiemmin leirin 33-vuotisessa historiassa tilanne ei ole ollut yhtä epävarma ja epävakaa kuin tämän vuoden USA:n kehitysapuleikkausten jälkeen. Ruokaa ei enää riitä kaikille, ja sen säännöstely on johtanut levottomuuksiin. Samaan aikaan kun jaettava ruoka vähenee, pakolaisväestö on kasvanut sadoilla tuhansilla, joista noin puolet on lapsia. Ennustettavan rahoituksen kadottua ruokaa on vain muutamaksi kuukaudeksi kerrallaan, ja WFP (Maailman ruokaohjelma) joutuu haalimaan pieniä määriä milloin mistäkin. Pääsimme WFP:n varastoilla näkemään muun muassa Etelä-Korean lahjoittamia riisisäkkejä. (kuvassa seuraavalla sivulla.)

USA:n leikkausten vaikutus oli valtava myös KUA:n Kakuman työhön. Työntekijöitä on nyt vain kolmasosa aiemmasta, ja kouluissa on opettajia niin vähän, että tyypillinen luokkakoko on 200 oppilasta yhtä opettajaa kohden. Lähes kaikki opettajat ovat itsekin pakolaisia, joilla ei ole opettajankoulutusta. Vaikka resurssit ovat riittämättömät, FCA:n työntekijöiden kompetenssi ja sitkeys oli vaikuttavaa. Työntekijät ovat kaikki kenialaisia, ja osa jopa paikan päältä Turkanan maakunnasta.

Nairobissa tutustuimme Women in Creative Enterprise -projektin yrittäjäyskouluun ja Taka Taka Solutions -jätteenkäsittelylaitokseen, jossa toteutetaan Business from Waste -projektia. Molemmissa projekteissa kärkenä on naisten toimeentulon ja taloudellisen itsenäisyyden vahvistaminen. Sekä digitaalinen yrittäjäys että jätteen tehokas kierrätys ovat alueita, joissa naisten toimeentulon tukeminen liittyy samalla paikallisen kasvumarkkinan tukemiseen. Työ on hyvin vaikuttavaa, kun uran alkuvaiheessa olevia ihmisiä saadaan tuettua vahvistamalla heidän osaamistaan esimerkiksi työelämätaidoissa.

Matkaohjelma oli hyvin suunniteltu ja toteutettu. Oli esimerkiksi hyödyllistä tavata lukuisia paikallisia toimijoita ja saada kattavaa taustoitusta paikalliseen tilanteeseen, ennen kuin tutustuimme varsinaiseen työhön. Tämä oli meille tärkeää kokonaisuuden hahmottamisen kannalta. Esimerkiksi YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) ja WFP:n paikallisen johdon tapaaminen auttoi ymmärtämään Kakuman tilannetta laajemmassa näkökulmassa.

Erityisesti pakolaisleirin konteksti on niin monimutkainen ja työn realiteetteihin vaikuttavia seikkoja on niin paljon, että suurta tietomäärää oli vaikea sisäistää lyhyen ajan sisällä. Toimintaolosuhteet ovat leirillä niin vaikeat ja erityistä paikallista asiantuntemusta ja verkostoja vaativat, että meille kirkastui päivänselväksi, miksi KUA:n paikalliset työntekijät todella ovat Keniasta palkattuja, ja jopa kotoisin Turkanan maakunnan paikallisista yhteisöistä. Vain heidän on mahdollista operoida tehokkaasti pakolaisleirin tai vastaavasti Nairobin erittäin dynaamisissa konteksteissa.

Työn vaikuttavuuteen ja uskottavuuteen liittyen meille kävi myös nopeasti selväksi, kuinka paljon ja laajasti KUA:n työtä ja työntekijöitä arvostetaan, ja kuinka valtavan tärkeää heidän läsnäolonsa on erityisesti pakolaisasutusalueella. Työntekijät tekevät työtä koko sydämellään ja kaikilla voimillaan. Viikkojen mittaiset yhtäjaksoiset työjaksot koostuvat usein työpäivistä, joissa täyden kenttäpäivän jälkeen palataan vielä toimistolle tekemään raportointia illan ajaksi. Kaiken näkemämme perusteella vaikuttaa selvältä, että valtioilta, kansainvälisiltä rahoittajilta, seurakunnilta ja yksityislahjoittajilta saatu taloudellinen tuki on kanavoitu erittäin tehokkaasti humanitaarisen työhön ja kehitysyhteistyöhön. Lisäksi saimme nähdä, kuinka saumatonta KUA:n yhteistyö on paikallisten toimijoiden ja Kenian hallinnon kanssa.

Lopuksi huomautan yhdestä asiasta, joka yllätti meidät kohtaamisissa paikallisten toimijoiden kanssa, oli kyseessä joko korkea-arvoisia hallinnon edustajia tai koululaislapsia. Heille oli erityisen tärkeää, että ryhmässämme oli nuorten edustaja. Keniassa kysymys sukupolvi Z:n yhteiskunnallisesta asemasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista on polttava, ja se näkyi tällä

lyhyelläkin vierailullamme. Nuoria aikuisia on väestöstä erittäin suuri prosentti laskutavasta riippumatta, ja tämä "Gen-Z -kysymys" on jokaisen huulilla. Oli hämmästyttävää, kuinka paljon huomiota kiinnitettiin siihen, että yksi ryhmästämme oli tämän sukupolven edustaja. Diversiteetti ryhmässämme auttoi meitä siis kohtaamaan paikallisia aivan eri tavalla, koska varsinkin nuoret tuntuivat saavan kosketuspintaa ryhmäämme juurikin sitä kautta, että he näkivät toisen kaltaisensa nuoren. Tämä on meille vahvana muistutuksena siitä, että eri ihmisryhmien edustuksella voi olla valtavaa, jopa ratkaisevaa merkitystä myös aivan odottamatta.

